

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E
I hjärtat av Bohuslän – Sverige

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

Dyrön i ett nötskal

Drygt 60 km eller en timmes bilresa från Göteborg. Ön är ca 1,5 kvadratkilometer stor och ligger mellan två fjordar – Älgöfjord och Hakefjord.

Här bor ca 300 bofasta. På sommaren fördubblas befolkningen. Dyrön är en av sju bebodda öar inom Tjörns kommun (ca 15 000 invånare). De flesta arbetar pendlar till Tjörn, Stenungsund eller Göteborg. På ön finns bara några få arbetstillfällen.

Det finns livsmedelsaffär, post i butik, restaurang, café på sommaren, en 18 håls minigolfbana, gallerier, fotbollsplan, tennisbana, boulebana samt en vandringsled och motionsslinga.

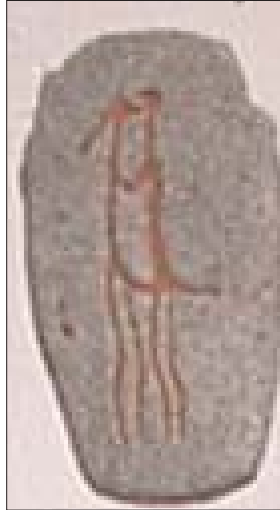
På ön finns en låg- och mellanstadieskola, dagis och bibliotek. Två hamnar för fiske, yrkestrafik och fritidsbåtar– Nordhamnen och Sydhamnen, båda har gästhamn med service.

Reguljära båtturer från Nordhamnen mot Åstol, Tjörnekalv och Rönnäng. Det görs ca 175 000 resor med denna färjelinje. Från Sydhamnen (Gunnars Båtturer) mellan Dyrön–Risön–Hättan–Älgön–Tjuvkil–Nordön–Marstrand.

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

Historik

Den första bosättningen skedde för mer än 3 000 år sedan. På öns västra del har man lokaliserat en stenåldersby i en hög dalgång mellan kala berg. Resterna efter ett bronsåldersröse på ett högt berg i väster visar att människor tidigt varit bosatta här. All den åkermark som senare utnyttjades av öns fiskebönder, låg vid denna tid under vatten.

Den förste brukaren av Dyrön, som nämns i gamla dokument, var Engelbrekt år 1566. Peder Tügge på Diuröö nämns i skattelängden för år 1567. Dyrön var vid denna tid kronogods vars brukare betalade skatt till "Pastor och Kronolänsman".

Dyrön friköptes av Kronan den 2 september år 1743 av två bönder. Anders Nilsson och Jon Jonsson Green betalade 43 daler silvermynt för Dyrön och den obebodda holmen Norra Åstol.

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

Historik

År 1747 inleddes den mest omfattande sillperioden i Bohusläns historia. Den kom att vara till 1808. Fisket fick under denna tid stor betydelse och Åstol befolkades snabbt av fiskare och strandsittare. Ön hade en enastående naturhamn och fjorden var full av sillstrim. Trankokerier, salterier och tunnbinderier växte upp som svampar ur jorden. Landvadar lånades eller inköptes, båtar byggdes och välståndet ökade.

Dyrön hade emellertid ingen hamn utan jordbruk och boskapsskötsel var fortfarande huvudnäring på ön. När sillen försvann från Bohuslän bredde armodet ut sig. Även om Dyrön med sina fiskebönder klarade sig bättre än många andra var "sötebrödsdagarna" förbi. Då jorden inte längre räckte till att försörja befolkningen fick gammalt traditionellt fiske allt större betydelse.

År 1885 var 35% av Dyröns befolkning fiskare. Vid sekelskiftet fanns det fyra storbackebåtar och fyra sillag.

Oscar II invigde den efterlängta Nordhamnen, som är den första hamnen i Sverige som byggts med statsunderstöd, den 2 september 1902. Fram till 1960-talet fick fisket en alltmer framträdande roll. I början av 70-talet fanns 12 fiskebåtar som fiskade sill. Men sillen försvann, fiskegränserna utvidgades och idag återstår av den stora fiskeflottan endast två stora trålare.

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

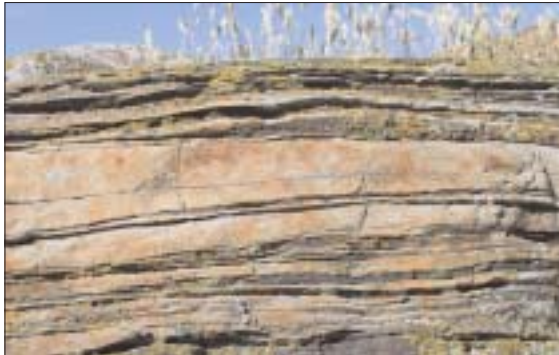
DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

Geografi, flora & fauna

Dyrön erbjuder ett varierat och ganska dramatiskt landskap. Bebyggelsen ligger samlad i en dalgång som sträcker sig mellan Nord- och Sydhamnen. På ömse sidor dalgången är det berg- och klippterräng med hållmarker och sänkor. Raviner genomkorsar landskapet på flera ställen.

Berggrundsgeologiskt är Dyrön mycket intressant. På ön domineras berggrunden av mörka mineral med ett för västkusten avvikande mineralsammansättning. Bergarten kallas för metabasit. Den nordliga sidan innehåller också inslag av gnejsig granodiorit eller ljus tonalit. På nordöstra sidan av ön finns kuddlavastruktur, ett för landet unikt inslag i berggrunden. Berggrundsgeologin och speciellt kuddlavaförekomsten är en förklaring till att området ingår i riksintresse för naturvården.

Här finns vanlig tall och den mellaneuropeiska svarttallen *Pinus Nigra*. Andra förekommande träddarter är björk, gran, en, sälg, olika videarter, rönn, ek, alm och kastanj.

Dalgången med husbebyggelsen präglas av många trädgårdar som ger ett lummigt och grönt intryck. Här finns växtlighet från tidigare öppen ängsmark samt kvardröjande inslag av betes- och ängsmarksgynnade kärlväxter. Inslag av skalgrus nedanför bergsbranterna i de små dalgångarna erbjuder en kalkgynnad flora.

Djurlivet är inte särskilt omfattande men här finns t ex hare, igelkottar och ibland en räv.

Ett speciellt inslag är de inplanterade bergsfåren s k mufflonfår.
Det finns ett rikt fågelliv (bl a lövsångare, gröngöling, koltrast, stare, kråka, skata, gråsparv, rödhake) och inte minst sjöfågel t ex trutar, måsar, tärnor, ejder, ålekråka (skarv), strandskata, häger.

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

Dyröns Samhällsförening

Dyröns Samhällsförening är öppen för alla bofasta (från 15 år och uppåt).

De som har fritidshus är välkomna att närvara på möten och delta i gemensamma aktiviteter. Föreningen har 178 medlemmar.

Samhällsföreningen har som främsta mål att få fler bofasta till ön för att därigenom kunna slå vakt om samhällsservice och ön utveckling.

Verksamheten är organiserad i fem olika grupper

Samhällsservice

Kultur & miljö

Företag

Hamnar

Barn & ungdom

Samhällsföreningen är remissorgan till kommunen i frågor som berör ön och skärgården. Föreningen är också representerad i Skärgårds Forum (öar och kustsamhällen inom Tjörns kommun).

www.dyron.net

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

Två hamnar - två knutpunkter

Dyrön är gynnat genom att ha två hamnar. Här samsas nyttotrafik, fritidsbåtar och gästbåtar. Hamnarna är något av en livsnerv på en skärgårdsö. I år har gästhamnen haft ca 3 500 gästnätter (runt 10 000 personer).

Sydhamnen

Den yrkesmässiga hamnverksamheten är fortfarande viktig på ön. Hamnen är basen för Gunnars Båtturer som bedriver reguljär skärgårdstrafik året runt samt charterturer. Rederier har tre moderna passagerarbåtar. Hemmahamn för två järntrålare GG 707 Arkö räkfiske) och en av Sveriges modernaste trålare GG 730 Carmona (sill, tobis, fisk mm). Här finns också en

bunkerbåt för olja samt marinservice (diesel, gasol, oljor mm). Dessutom hamnkontor och serviceanläggning för gästhamnen.

Nordhamnen

Angöringshamn för den kommunala skärgårdstrafiken Dyrön-Åstol-Tjärnekalv-Rönnäng (175 000 resor om året). Här finns också kustfiskare, angöring för lasttransporter till ön, fritids- och gästhamn (38 gästplatser). Serviceanläggning med duschar, wc och tvättmöjlighet. 100 meter till barn- och handikappvänlig badplats.

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

Näringsliv

Av tradition har fisket varit den dominerande näringen på ön.

Idag finns två stora järntrålare **GG 707 Arkö** och **GG 330 Carmona**.

Därutöver finns båtar som bedriver kustnära fiske på sill, ål, kräftor, krabba, makrill mm.

Sydhamnen är basen för **Gunnars Båtturer** (färje- och chartertrafik).

Här finns också **Dyröns Oljor AB** som säljer diesel och oljeprodukter.

Turismen har blivit allt viktigare som näring. Idag finns **Vadbinderiet Dyrön** som bedriver restaurang, Galleri Bockeberget, kiosk & café samt en 18-håls minigolfbana.

Företag finns som erbjuder charter-, utflykts- och fisketurer.

Övriga företag verksamma på ön är bl a

Dyröboden (året runtöppen livsmedelsaffär),

Formkompaniet (guld- och silversmide, träarbeten, design),

Mats Plåt- & Fastighetsservice, **Lundbergs Mattservice**,

Pater Noster Info (reklam & marknadsföring).

DYRÖN

Lat 57 ° 55,69 ' N. Long 11 ° 36,70 ' E

Föreningsliv

EFS (Evangeliska Fosterlandsstiftelsen) som utöver gudstjänster och andra möten bedriver barn- och ungdomsverksamhet. Ett eget Missionshus finns vid Nordhamnsliden.

Elimförsamlingen har motsvarande verksamhet och ett eget hus alldeles i närheten av Missionshuset.

Hem- och skola vänder sig främst till föräldrar som har barn inom förskolan och skolan. Föreningen sköter också badplatsen i Nordhamnen.

Dyröns IF har idrottsverksamhet med tonvikt på barn- och ungdom. Föreningen har ett eget klubbhus (uthyrning till läger mm) och tillgång till såväl gräsplan för fotboll som asfalterad tennisbana av hög klass och boulebanor. DIF brukar också ordna det traditionella midsommarfirandet som lockar uppåt 1 000-talet besökare varje år.

Dessutom finn **Vägsamfälligheten** och **Dyröns Andelsförening** som äger fastigheten där affären ligger.